

Aplicació de la Reforma de la PAC (V)

Arribat desembre, el procés per a l'aplicació de la propera reforma de la PAC va cremant etapes. Això no impedeix, però, que patíssim les incerteses del procés fins a darrera hora.

Al darrer article, malgrat no existir cap norma publicada al Butlletí Oficial de l'Estat (*únicament esborranys i comunicats de premsa del FEGA*), vam avançar les novetats previstes en matèria de requisits a l'empresari per poder complir el Greening o Pagament Verd. Ara, en el present article avançarem d'igual forma les darreres novetats, però de nou cal fer esment de la necessitat de reflexionar envers la situació de desampar de l'empresari agrari (que en cas de no complir amb una norma que no existeix en el moment de prendre les decisions empresarials -com ara els cultius a sembrar- pot arribar a perdre els ajuts).

El proper 19 de desembre és la data escollida per l'aprovació dels textos legals de la nova PAC al Consell de Ministres. Succeeix, però, que el passat novembre la Comissió Europea va presentar objeccions a la proposta d'aplicació de la reforma que des del Ministeri se'ls hi va fer arribar. Tot i que aquestes objeccions no són d'obligat acatament, convé tenir-les molt en compte, atès que d'altra manera l'Estat s'exposa a futures correccions financeres (penalitzacions) per haver aplicat malament el que diuen els reglaments comunitaris.

El resultat de tot plegat és que part del que es creia consolidat, torna a ser un esborrany. Una vegada més, la sensació d'inseguretat jurídica, d'improvisació i manca d'informació als empresaris es torna a fer palesa.

Així, si bé bona part de les indicacions de la Comissió Europea seran tingudes en compte als nous Reials Decrets, encara resta per veure l'acceptació per part de la comissió dels textos que s'aprovin i en particular de la figura de l'Agricultor Actiu.

NOVETATS DE DARRERA HORA

- D'entrada els canvis impliquen passar de 24 regions a unes 50-51 regions diferents (a Catalunya passem de 8 a 12). Aquest fet comportarà que en el futur les transmissions de drets siguin més difícils de concretar-se ja que únicament es poden transferir els Drets de Pagaments Base entre explotacions de la mateixa regió. Per contra, la convergència de valors serà menor de la inicialment prevista.
- Per altra banda es qüestiona el disseny dels ajuts de manera que per complir amb els requeriments de la Comissió Europea s'aposta per subdividir-los a fi de salvar bona part del previst inicialment. Com a contrapartida es burocratitzaran molt més tots el procediments i tràmits ja que algunes línies d'ajut es divideixen en tres.
- **Finalment un dels aspectes rellevants dels advertiments de la Comissió Europea fa referència a la definició d'Agricultor Actiu** i concretament a si cal modificar el criteri establert fins ara (un Agricultor Actiu no pot tenir més d'un 80% d'ingressos provinents de pagaments directes dins els seus ingressos agraris), a fi que determinats "Agricultors Actius" a judici de la Comissió Europea no en resultin exclosos. En aquest punt es preveu realitzar una modificació en el text inicialment previst a fi d'ampliar el nombre de beneficiaris amb tots aquells que tot i no complir amb el requisit de 80/20 puguin demostrar una activitat agrària significativa. No obstant hi ha discussions sobre si resultarà suficient.

És en aquest punt on sorgeixen dubtes, i on alhora, es pot generar el major impacte. Si s'accepta íntegrament el criteri de la Comissió, i més enllà de qüestions no menors com la seva implementació pràctica, el resultat seria un augment del nombre de beneficiaris juntament amb una disminució del valor de pagament base a assignar, fet que podria resultar insostenible. Per altra banda, cal considerar que moltes transmissions de pagament únic es feren preveient la impossibilitat de complir un criteri ara qüestionat i que podria ser modificat per una versió més laxa. Qualsevol possible beneficiari que en pugui resultar exclòs com a conseqüència de l'aplicació incorrecta de la definició d'Agricultor Actiu, tindria oberta la porta a una eventual reclamació davant instàncies europees.

Resta, per tant, conèixer si el Govern de l'Estat aplicarà la recomanació de la Comissió, mantindrà la proposta inicial, o bé cercarà una fórmula de compromís.

L'ASSIGNACIÓ DE DRETS DE PAGAMENT BASE

A l'any 2015 a cada Agricultor Actiu amb ajuts directes al 2013 (o amb cessions de drets de Pagament únic per cessions al 2014) se li farà una assignació de Drets de Pagament Base (DPB).

Un DPB serà equivalent a una hectàrea admissible al 2015.

- L'assignació de Drets de Pagament Base podrà correspondre a diferents "regions" segons les hectàrees i valors d'origen.
- Els Drets de Pagament Base assignats només es podran utilitzar en les superfícies de la regió a la que pertanyin. Aquest aspecte és força rellevant pel cas de les superfícies d'arrendament, ja que si en canviar la superfície arrendada es canvia de regió els drets no podrien utilitzar-se en la nova superfície declarada.
- Un mateix beneficiari podrà tenir Drets de Pagament Base de diferents regions.
- Els Estats membres han d'informar als agricultors del valor dels seus Drets de Pagament Base per a cada any del proper període d'aplicació de la PAC.
- En el moment de fer la DUN 2015 (de l'1 de març de 2015 fins el 15 de maig de 2015) es podrà presentar simultàniament unes alegacions prefixades cas que siguin d'aplicació i puguin alterar l'assignació de Drets de Pagament Base (per exemple per causa de transmissions, etc).
- Un cop s'acabi el procés de sol·licituds i modificacions de la DUN, es procedirà després del període inspector a fer l'assignació provisional dels Drets de Pagament Base. Únicament aleshores es coneixerà l'import gairebé definitiu dels nous Drets, atès el seu valor nominal està marcat pel nombre de sol·licituds i beneficiaris que hi hagin a cada regió que s'estableixi.

Un dels punts que caldrà tenir en compte en tot aquest procés de revisió i assignació de drets tindrà molt a veure amb l'aplicació de la clàusula del benefici inesperat, així com l'eventual detecció de la creació de condicions artificials per al cobrament de DPB.

Si bé el text definitiu encara pot veure's subjecte a modificacions, pel que fa als supòsits sota els quals s'analitzarà la possible creació de condicions artificials, el consens és força ampli com per avançar els principals punts objecte de control.

CREACIÓ DE CONDICIONS ARTIFICIALS

Quan es demostrï que un beneficiari ha creat artificialment les condicions per a l'assignació de drets de pagament bàsic, no se li assignaran aquests drets o aquesta assignació es veurà limitada. Les operacions considerades de possible naturalesa especulativa que seran analitzades, cas per cas, a l'efecte d'establir una possible creació de condicions artificials per rebre una assignació de drets de pagament bàsic contrària a la reglamentació són:

- L'adquisició o arrendament de superfícies admissibles realitzades després del 18 d'octubre de 2011 amb l'únic objectiu d'incrementar de forma artificial la superfície de l'explotació declarada en la sol·licitud única 2013 **sense que s'observi cap finalitat de caràcter empresarial**. Es considera que es generen condicions artificials quan l'increment de la superfície respecte al 2011 superi el 25% i aquest sigui superior a 40 ha. En aquests casos la superfície admissible per a l'assignació de drets es limitarà a la declarada l'any 2011.
- L'adquisició de drets de pagament únic **sense terra a la campanya de cessions 2014**, amb l'únic objectiu d'incrementar el valor dels futurs drets de pagament bàsic de manera que l'import unitari dels drets de pagament bàsic a assignar sigui superior a un valor inicial de 3.000 €/ha, creant a més una clara desproporció en comparació amb els drets de pagament únic previs de l'adquirent i el valor unitari regional de la regió a la qual pertanyen els nous drets assignats. En aquests casos, es limitarà el valor unitari dels drets de pagament bàsic assignats a un màxim de 3.000 €.
- La concentració d'imports que resultin en un increment desmesurat del valor unitari dels drets com a conseqüència **d'una disminució artificial de les hectàrees declarades en 2015**, de manera que l'import unitari dels drets de pagament bàsic a assignar sigui superior a un valor inicial de 3.000 €/ha, creant a més una clara desproporció en comparació amb els drets de pagament únic previs de l'adquirent, sempre que no sigui d'aplicació la clàusula de Benefici Inesperat. En aquests casos, es limitarà el valor unitari dels drets de pagament bàsic assignats a un màxim de 3.000 €.
- La **recerca d'una convergència artificial a l'alça mitjançant la venda de drets de pagament únic sense terra en 2014**, que suposi que el valor unitari inicial dels drets de pagament bàsic a assignar sigui inferior al 60% de la mitjana de la seva regió, de manera que, mitjançant el procés de convergència dels drets de pagament bàsic, s'incrementi el benefici obtingut amb la venda dels drets. En aquests casos, no s'aplica aquesta convergència.

- L'obtenció del registre d'explotacions ramaderes **REGA el 2014 o el 2015 en no disposar del mateix en 2013, sense justificació d'activitat ramadera i amb l'únic objectiu de complir els requisits sobre agricultor actiu** que establirà el Reial Decret ... / 2014 -a punt de publicar-se-, sobre l'aplicació a partir de 2015 dels pagaments directes a l'agricultura i a la ramaderia i altres règims d'ajuda, així com sobre la gestió i control dels pagaments directes i dels pagaments al desenvolupament rural. En aquests casos no s'assignaran drets sobre les superfícies de pastures permanents declarades en la sol·licitud única.
- La creació de condicions artificials per complir la normativa relativa als requisits derivats de la definició d'agricultor actiu i activitat agrària. En aquests casos no s'assignaran drets sobre les superfícies que no resultin determinades per l'incompliment d'aquests requisits.
- La **incorporació artificial de joves agricultors com a socis d'empreses agràries amb personalitat jurídica**, amb l'únic objectiu de qualificar a aquelles empreses per a rebre, amb caràcter prioritari, drets de la reserva nacional així com per percebre el pagament per a joves agricultors previst. No s'assignaran drets en aquest cas.
- Qualsevol altra pràctica que tingui per objecte l'obtenir o incrementar de manera artificial els drets de pagament bàsic assignats, inclosos els casos en que un pagès pugui obtenir uns beneficis desproporcionats derivats del repartiment, en base a dades històriques, dels imports entre les regions en que declara superfície unit a un excés de guany produïda pel procés de convergència.

Aplicació de la clàusula de benefici inesperat (a benefici de la Reserva Nacional)

S'aplicarà, la clàusula de benefici inesperat, en els casos de **transmissions totals o parcials de l'explotació que hagin tingut lloc a partir del 16 de maig de 2014**, ocasionant un augment del valor dels drets de pagament que es vagin a assignar al beneficiari en qüestió, que no s'hagués produït de no haver-se donat la variació de la superfície admissible de l'explotació declarada en 2015 en relació amb la declarada en 2014, derivada de la cessió:

- Quan es formalitzin **compravendes de terres sense que el venedor** acordi amb el comprador la signatura de la clàusula contractual prevista a la normativa europea (*per la que es cedeix al comprador els drets que s'assignaran corresponents a les terres venudes*), i no s'hagin substituït les hectàrees venudes per un nombre similar d'hectàrees a la DUN de l'any 2015. En aquest cas, s'aplicarà la clàusula si es genera una reducció de la superfície admissible de l'explotació declarada en 2015 en relació amb la declarada en 2014 superior al 25%, i aquesta variació és superior a 2 ha.
- Quan un **arrendament de terres** finalitzi abans del 15 de maig de 2015, incloses les finalitzacions anticipades, **sense que l'arrendatari formalitzi la clàusula contractual abans indicada**, ni substitueixi les hectàrees retornades per un nombre similar d'hectàrees en la seva declaració corresponent a la DUN de l'any 2015, generant una reducció de la superfície admissible de l'explotació declarada en 2015 en relació amb la declarada en 2014 superior al 25%, i aquesta sigui superior a 2 ha.
- Quan s'**arrendin terres l'any 2015**, segons el procediment i la casuística que es descriurà per norma, **sense que l'arrendador acordi amb l'arrendatari la signatura de la clàusula contractual** específica establerta a la normativa europea (*on a banda de la cessió de drets al arrendatari i intervé també la durada del contracte*), i no s'hagi substituït les hectàrees arrendades per un nombre similar d'hectàrees a la seva DUN de l'any 2015, generant una reducció de la superfície admissible de l'explotació declarada en 2015 en relació amb la declarada en 2014 superior al 25%, i variació sigui superior a 2 ha.

El benefici inesperat no s'aplicarà en els canvis produïts en la declaració de superfícies derivats dels procediments de concessió i arrendament de pastures.

L'augment del valor dels drets de pagament es determina com la diferència entre el valor dels drets després de la compravenda, finalització d'arrendament o arrendament de terres i el valor teòric que tindrien si no hagués realitzat tal venda, finalització d'arrendament o arrendament de terres.

L'augment estimat serà ingressat a la reserva nacional (no se'n va del transmissor al transmissor ni a la inversa).

Limitacions al Pagament:

Per a l'any 2015:	el mínim per poder cobrar l'ajut serà de 100 €
Per a l'any 2016:	el mínim per poder cobrar l'ajut serà de 200 €
A partir del 2017:	el mínim per poder cobrar l'ajut serà de 300 €

Els beneficiaris que perdin dita condició com a resultes de cobrar un import massa baix tenen la possibilitat de fer la transmissió de drets.

IMPORTS I DRETS A ASSIGNAR:

Nombre de drets a rebre:

- Tants com hectàrees admissibles es declari a la DUN 2015 amb la limitació del nombre d'hectàrees declarades a la DUN 2013.

Import dels Drets:

- No es correspon amb l'import promig del dret de la regió (aquest s'utilitza per a la convergència de valors).
- Es parteix dels imports percebuts al 2014 (provinents d'un 100% del valor dels drets de pagament únic i del 51,32% dels imports de vaques alletants si és el cas), a fi d'obtenir el Valor Inicial. El 56% d'aquest valor inicial s'aplica a Pagament Base per obtenir el valor inicial dels DPB el primer any.

- Si la superfície admissible per l'any 2015 pertany a una única regió el valor del dret serà igual al valor inicial.
- Si la superfície admissible per l'any 2015 pertany a més d'una regió el valor es reparteix en diferents regions.

- Després s'aplica la Convergència (els DPU d'una regió determinada han de convergir cap a un valor promig de la regió amb una limitació en la pèrdua de valor del 30%) i el resultat es reparteix en 5 anys 2015-2019.

- En aquest punt cal tenir en compte per conèixer els imports finals, l'efecte del Greening o pagament verd que vàrem explicar en l'anterior article. Aquest és un pagament individual que incrementa aproximadament en un 52% el Pagament Base, i que s'ha de complir a tota la superfície admissible de l'explotació.

- Finalment i només a tall d'apunt, també caldrà considerar el Pagament als Joves Agricultors i que es preveu aparegui com a complement al Pagament Base incrementant fins el 25% el pagament base amb un límit de 90 drets.